

ДОНЕЦЬКИЙ АПЕЛЯЦІЙНИЙ СУД
м. Бахмут

А Н А Л І З

стану надання методичної допомоги в застосуванні
матеріального та процесуального законодавства при
розгляді цивільних справ суддями місцевих судів
Донецької області у першому півріччі 2021 року

2021 р.

Відповідно до вимог ст. 27 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» апеляційний суд надає місцевим судам методичну допомогу в застосуванні законодавства.

Зборами суддів Апеляційного суду Донецької області від 12 травня 2015 року обрано голову суду, його заступників, секретарів судових палат, а також утворені судові палати у м. Артемівську та м. Маріуполі, визначено кількісні склади палат.

Постановою Верховної Ради України № 984-VIII від 04.02.2016 року про перейменування окремих населених пунктів та районів м. Артемівськ було перейменовано на м. Бахмут.

Відповідно до розпорядження голови Апеляційного суду Донецької області № 34 від 12.06.2017 року заступник голови суду здійснює контроль за організацією судовими палатами методичної допомоги в застосуванні законодавства місцевим судам Донецької області, які за територіальністю віднесені до компетенції відповідних судових палат.

З 26 травня 2015 року роботу апеляційного суду Донецької області, згідно розпорядження Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ №33/0/38-15 від 21.05.2015 року, відновлено у м. Бахмут.

Відповідно до Указу Президента України № 452/2017 від 29 грудня 2017 року Апеляційний суд Донецької області ліквідовано та утворено Донецький апеляційний суд в апеляційному окрузі, що включає Донецьку область, з місцезнаходженням у містах Бахмуті, Донецьку і Маріуполі.

До судової палати з розгляду цивільних справ Донецького апеляційного суду в м. Бахмуті станом на 01.07.2021 року входить 15 суддів.

У 2016 році відповідно до Розпорядження від 30.06.2015 р. № 10 (зі змінами внесеними Розпорядженням від 04.06.2021 р. № 13 р/г) за частиною апеляційного суду у м. Бахмут були закріплені 14 місцевих судів:

- 1) Артемівський міськрайонний суд;
- 2) Дзержинський міський суд;
- 3) Димитровський міський суд;
- 4) Добропільський міськрайонний суд;
- 5) Дружківський міський суд;
- 6) Костянтинівський міськрайонний суд;
- 7) Краматорський міський суд;
- 8) Красноармійський міськрайонний суд;
- 9) Краснолиманський міський суд;
- 10) Мар'їнський районний суд;
- 11) Новогродівський міський суд;
- 12) Олександрівський районний суд;
- 13) Селидівський міський суд;
- 14) Слов'янський міськрайонний суд.

Розпорядженням секретаря судової палати з розгляду цивільних справ затверджено список суддів-кураторів, які закріплені за місцевими судами Донецької області, що обслуговуються Донецьким апеляційним судом в м. Бахмут.

- 1) Артемівський міськрайонний суд – з 14.07.2020 р. - Никифоряк Л.П.
- 2) Дзержинський міський суд – з 14.07.2020 р. - Мальований Ю.М.;
- 3) Димитровський міський суд - з 14.07.2020 р. - Корчиста О.І.;
- 4) Добропільський міськрайонний суд - з 14.07.2020 р. - Кішкіна І.В.;
- 5) Дружківський міський суд – з 14.07.2020 р. - Агєєв О.В.;
- 6) Костянтинівський міськрайонний суд – з 14.07.2020 р. - Хейло Я.В.;
- 7) Краматорський міський суд - з 14.07.2020 р. - Будулуца М.С.,
Космачевська Т.В.;
- 8) Красноармійський міськрайонний суд - з 14.07.2020 р. - Халаджи О.В.;
- 9) Краснолиманський міський суд - з 14.07.2020 р. - Тимченко О.О.;
- 10) Новогродівський міський суд - з 14.07.2020 р. - Канурна О.Д.;
- 11) Олександрівський районний суд - з 14.07.2020 р. – Мірута О.А.;
- 12) Слов'янський міськрайонний суд - з 14.07.2020 р. - Новікова Г.В., Папоян В.В.

Примітка: Для Селидівського міського суду та Мар'їнського районного суду станом на 01.07.2021 року суддів-кураторів не визначено, оскільки до 04.06.2021 року зазначені суди були підпорядковані Донецькому апеляційному суду у м. Маріуполь.

За статистичними даними у першому півріччі 2021 року у вказані місцеві суди Донецької області надійшло **13454** справ позовного та окремого провадження проти 9575 справ протягом першого півріччя 2020 року, тобто спостерігається суттєве збільшення надходження справ позовного та окремого провадження на 40,5 %.

№	Найменування суду	Надійшло справ позовного та окремого провадження у I півріччі 2020 р	Надійшло справ позовного та окремого провадження у I півріччі 2021 р	Динаміка
1.	Артемівський м/р суд	1545	1752	Збільшення на 14 %
2.	Дзержинський м/суд	674	699	Збільшення на 4 %
3.	Димитровський м/суд	428	485	Збільшення на 14 %
4.	Добропільський м/р суд	642	576	Зменшення на 10,2 %
5.	Дружківський м/суд	547	495	Зменшення на 9 %
6.	Костянтинівський м/р суд	1043	818	Зменшення на 21 %
7.	Краматорський м/суд	1473	4016	Збільшення на 172,6 %
8.	Красноармійський м/р суд	1128	1341	Збільшення на 18,8 %
9.	Краснолиманський м/суд	552	1005	Збільшення на 82 %
10.	Новогродівський м/суд	1	213	Збільшення на 21,2 %
11.	Олександрівський р/суд	79	98	Збільшення на 24,05 %
12.	Слов'янський м/р суд	1463	1983	Збільшення на 36,00 %
Усього:		9575	13454	Збільшення на 40,5 %

Примітка: Дані щодо Селидівського міського суду та Мар'їнського районного суду не враховуються, у зв'язку з тим, що зазначені суди до 04.06.2021 року були підпорядковані Донецькому апеляційному суду у м. Маріуполь.

У першому півріччі 2021 року розглянуто 13395 справ позовного та

окремого провадження проти 11303 справ у першому півріччі 2020 року, тобто спостерігається збільшення кількості розглянутих справ зазначених категорій на 18,5 %.

№	Найменування суду	Розглянуто справ позовного та окремого провадження у I півріччі 2020 р	Розглянуто справ позовного та окремого провадження у I півріччі 2021 р	Динаміка
1.	Артемівський м/р суд	1678	1832	Збільшення на 10 %
2.	Дзержинський м/суд	747	642	Зменшення на 14,06 %
3.	Димитровський м/суд	490	462	Зменшення на 5,72 %
4.	Добропільський м/р суд	709	666	Зменшення на 6 %
5.	Дружківський м/суд	837	480	Зменшення на 42,66 %
6.	Костянтинівський м/р суд	1330	869	Зменшення на 34,67 %
7.	Краматорський м/суд	1731	3637	Збільшення на 110,1 %
8.	Красноармійський м/р суд	1214	1395	Збільшення на 14,9 %
9.	Краснолиманський м/суд	787	893	Збільшення на 13,4 %
10.	Новгородівський м/суд	0	349	Збільшення на 100 %
11.	Олександрівський р/суд	94	94	На тому ж рівні
12.	Слов'янський м/р суд	1686	2076	Збільшення на 23,14%
Усього:		11303	13395	Збільшення на 18,5%

Примітка: Дані щодо Селидівського міського суду та Мар'їнського районного суду не враховуються, у зв'язку з тим, що зазначені суди до 04.06.2021 року були підпорядковані Донецькому апеляційному суду у м. Маріуполь.

У першому півріччі 2021 року залишок справ позовного та окремого провадження складає 4951 справ проти 3926 справ у першому півріччі 2020 року, тобто спостерігається збільшення залишку справ позовного та окремого провадження на 26,1 %.

№	Найменування суду	Залишок справ позовного та окремого провадження на кінець I півріччя 2020 р.	Залишок справ позовного та окремого провадження на кінець I півріччя 2021 р.	Динаміка
1.	Артемівський м/р суд	970	871	Зменшення на 10,2 %
2.	Дзержинський м/суд	151	271	Збільшення на 79,4 %
3.	Димитровський м/суд	102	172	Збільшення на 68,6 %
4.	Добропільський м/р суд	267	269	Збільшення на 0,7 %
5.	Дружківський м/суд	219	230	Збільшення на 5,2 %
6.	Костянтинівський м/р суд	349	273	Зменшення на 21,7 %
7.	Краматорський м/суд	735	1575	Збільшення на 114,2%
8.	Красноармійський м/р суд	392	413	Збільшення на 5,3%
9.	Краснолиманський м/суд	152	288	Збільшення на 89,4%
10.	Новгородівський м/суд	45	50	Збільшення на 11,1%
11.	Олександрівський р/суд	35	37	Збільшення на 5,7 %
12.	Слов'янський м/р суд	509	502	Зменшення на 1,3 %
Усього:		3926	4951	Збільшення на 26,1 %

Примітка: Дані щодо Селидівського міського суду та Мар'їнського районного суду не враховуються, у зв'язку з тим, що зазначені суди до 04.06.2021 року були підпорядковані Донецькому апеляційному суду у м. Маріуполь.

Таким чином збільшення залишку справ позовного та окремого провадження найбільше спостерігається у наступних судах (північної зони області):

- 1) Краматорському міському суді (суддя-куратор Космачевська Т.В.);
- 2) Краснолиманському міському суді (суддя-куратор Тимченко О.О.);
- 3) Дзержинському міському суді (суддя-куратор Мальований Ю.М.);
- 4) Димитровському міському суді (суддя-куратор Корчиста О.І.);

В свою чергу значне зменшення залишків не розглянутих на кінець звітнього періоду справ позовного та окремого провадження спостерігається у наступних судах:

- 1) Артемівському міськрайонному суді (суддя-куратор – Никифоряк Л.П.);
- 2) Костянтинівському міськрайонному суді (суддя-куратор– Хейло Я.В.);
- 3) Слов'янському міськрайонному суді (судді-куратори Новікова Г.В., Папоян В.В.),

що свідчить про ефективну роботу суддів-кураторів Донецького апеляційного суду при наданні методично допомоги місцевим судам області.

У першому півріччі 2021 року залишок цивільних справ нерозглянутих понад 6 місяців (без урахування зупинених провадженням) складає 381 справа проти 575 справ за аналогічний період 2020 року. Таким чином, спостерігається зменшення залишку цивільних справ нерозглянутих понад 6 місяців (без урахування зупинених провадженням) на 33,7 %, а саме:

від 6 місяців до 1 року - 183 цивільних справи (на кінець I півріччя 2020 року - 379 цивільних справ);

від 1 року до 2 років - 125 цивільних справ (на кінець I півріччя 2020 року - 151 цивільна справа);

понад 2 роки - 73 цивільні справи (на кінець I півріччя 2020 року - 45 цивільних справ).

№	Найменування суду	Залишок справ не розгл-х понад 6 місяців до 1 року на кінець I півріччя 2020/2021	Динаміка	Залишок справ не розгл-х понад 1 до 2 років на кінець I півріччя 2020/2021	Динаміка	Залишок справ не розгл-х понад 2 роки на кінець I півріччя 2020/2021	Динаміка
1.	Артемівський міськрайонний суд	91/53	Зменшення на 41 %	80/42	Зменшення на 47,5 %	29/47	Збільшення на 62 %
2.	Дзержинський міський суд	3/10	Збільшення на 233,3 %	2/1	Зменшення на 50 %	0/0	На тому ж рівні
3.	Димитровський міський суд	4/2	Зменшення на 50 %	1/0	Зменшення на 100 %	0/0	На тому ж рівні
4.	Добропільський міськрайонний суд	32/23	Зменшення на 28/1 %	7/2	Зменшення на 71,4 %	4/2	Зменшення на 50 %
5.	Дружківський міський суд	56/10	Зменшення на 82,1 %	11/9	Зменшення на 18,18 %	2/1	Зменшення на 50 %
6.	Костянтинівський міськрайонний суд	41/2	Зменшення на 95,1 %	3/6	Збільшення на 100 %	3/0	Зменшення на 100 %
7.	Краматорський міський суд	69/41	Зменшення на 40,5 %	21/17	Зменшення на 19 %	3/3	На тому ж рівні
8.	Красноармійський міськрайонний суд	19/7	Зменшення на 10,5 %	2/10	Збільшення на 400 %	0/1	Збільшення на 100 %
9.	Краснолиманський міський суд	5/3	Зменшення на 40 %	2/1	Зменшення на 50 %	0/1	Збільшення на 100 %
10.	Новгородівський міський суд	0/0	На тому ж рівні	0/2	Збільшення на 100 %	0/7	Збільшення на 100 %
11.	Олександрівський районний суд	2/0	Зменшення на 100 %	2/0	Зменшення на 100 %	0/0	На тому ж рівні
12.	Слов'янський міськрайонний суд	57/32	Зменшення на 43,8 %	22/35	Збільшення на 59,9 %	4/11	Збільшення на 175 %
Усього:		379/183	Зменшення на 51,7 %	151/125	Зменшення на 17,2 %	45/73	Збільшення на 62,2 %

Примітка: Дані щодо Селидівського міського суду та Мар'їнського районного суду не враховуються, у зв'язку з тим, що зазначені суди до 04.06.2021 року були підпорядковані Донецькому апеляційному суду у м. Маріуполь.

За результатами роботи на кінець першого півріччя 2021 року найбільша кількість нерозглянутих цивільних справ **понад 6 місяців до 1 року** (без урахування зупинених провадженням) спостерігається в наступних судах:

- 1) Артемівський міськрайонний суд (суддя-куратор– Никифоряк Л.П.)– 53 справи;
- 2) Краматорський міський суд (суддя-куратор Космачевська Т.В.)– 41 справа;
- 3) Слов'янський міськрайонний суд (судді-куратори Новікова Г.В., Папоян В.В.) – 32 справи.
- 4) Добропільський міськрайонний суд (суддя-куратор Кішкіна І.В.) – 23 справи;
- 5) Красноармійський міськрайонний суд (суддя-куратор Халаджи О.В.) – 17

справ;

- 6) Дзержинський міський суд (суддя-куратор Мальований Ю.М.) – 10 справ;
- 7) Дружківський міський суд (суддя-куратор Агеєв О.В.) – 10 справ;

Понад 1 рік до 2 років:

- 1) Артемівський міськрайонний суд (суддя-куратор– Никифоряк Л.П.) – 42 справи;
- 2) Слов'янський міськрайонний суд (судді-куратори Новікова Г.В., Папоян В.В.) – 35 справ.
- 3) Краматорський міський суд (суддя-куратор Космачевська Т.В.)– 17 справ;
- 4) Красноармійський міськрайонний суд (суддя-куратор Халаджи О.В.) – 10 справ;
- 5) Дружківський міський суд (суддя-куратор Агеєв О.В.) – 9 справ;

Понад 2 роки:

- 1) Артемівський міськрайонний суд (суддя-куратор – Никифоряк Л.П.) – 47 справ;
- 2) Слов'янський міськрайонний суд (судді-куратори Новікова Г.В., Папоян В.В.) – 11 справ.
- 3) Новогродівський міський суд (суддя-куратор Канурна О.Д.) – 7 справ.
- 4) Краматорський міський суд (суддя-куратор Космачевська Т.В.)– 3 справи;

Причини тривалого розгляду справ, що не знаходять вирішення у строки, встановлені законом:

Основною причиною тривалого розгляду справ є напружена та нестабільна ситуація в регіоні та проведення Операції Об'єднаних сил (далі ООС), у зв'язку з чим виникають проблеми з явкою до суду сторін, особливо тих, які проживають на території проведення ООС.

Серед другорядних причин можливо виділити відкладення розгляду справ через: неявку сторони (сторін) за відсутності відомостей про вручення судових повісток; неявку сторони (сторін) або представника сторони, належно повідомленої про час та місце розгляду справи та задоволення клопотання про відкладання розгляду справи з причин, визнаних судом поважними, у тому числі через зайнятість представника в іншому процесі; неможливість розгляду справи у зв'язку з необхідністю заміни відведеного судді; залучення до участі у справі інших осіб; оголошення перерв у разі задоволення клопотань осіб, які беруть участь у справі, про витребування доказів, про надання додаткових доказів, для уточнення чи зміни позовних вимог, для підготовки клопотань про проведення експертиз та у інших випадках; оголошення перерви у зв'язку із перебуванням судді у нарадчій кімнаті по іншій справі, у зв'язку з хворобою судді, знаходженням судді у черговій відпустці.

Також серед причин тривалого розгляду справ є неявка сторін до поштового відділення для отримання рекомендованого листа з повісткою; у неповідомленні зміни адреси, за якою сторона проживає; у повідомленні

стороною засобу телефонного зв'язку, за яким відсутній зв'язок; у несвоєчасному поданні доказів, тощо.

Крім того, на строки розгляду справ має великий вплив надмірне навантаження суддів через неукомплектованість штату у зв'язку із великою кількістю звільнень суддів у відставку, наявністю у судах області вакантних посад суддів та довготривалим не призначенням суддів, у зв'язку із закінченням строку призначення на посаду судді безстроково за їх заявою.

Підводячи підсумки за результатом аналізу стану надання методичної допомоги суддям місцевих судів, слід відмітити, що у зв'язку із суттєвим збільшенням надходжень справ позовного та окремого провадження у першому півріччі 2021 року (збільшення на 40,5 % у порівнянні з аналогічним періодом 2020 року) у шести з дванадцяти судів області спостерігається збільшення кількості розглянутих справ на 18,5 % у порівнянні з аналогічним періодом 2020 року, що свідчить про ефективну роботу суддів-кураторів Донецького апеляційного суду при наданні методично допомоги місцевим судам Донецької області. Проте, у інших судів спостерігається навпаки, збільшення кількості нерозглянутих справ, у порівнянні з аналогічним періодом 2020 року), що свідчить про те, що суддям-кураторам зазначених судів треба більш ефективно надавати методичну допомогу, спрямовану на розгляд судами справ, що тривалий час знаходяться у провадженні та приймати додаткові заходи при наданні такої допомоги. Разом з тим, слід зауважити, що збільшення залишків справ позовного та окремого провадження саме у Новогродівському міському суді Донецької області обумовлено тим, що впродовж 2018 року, 2019 року та першого півріччя 2020 року останній фактично не функціонував через свою неукомплектованість.

13) Крім того, слід звернути увагу на суттєве збільшення (на 33,7 % у порівнянні з аналогічним періодом 2020 року) залишку цивільних справ не розглянутих понад 6 місяців (без урахування зупинених провадженням), що також свідчить про недостатньо ефективну роботу суддів-кураторів Артемівського міськрайонного суду (суддя-куратор– Никифоряк Л.П.), Слов'янського міськрайонного суду (судді-куратори Новікова Г.В., Папоян В.В.), Дзержинського міського суду - Мальованого Ю.М.

**Заступник голови
Донецького апеляційного суду**

А.В. Гапонов